

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia poniedziałek, 29 kwietnia 2024 r.

Poz. 2524

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.183.2024 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 29 kwietnia 2024 r.

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 609), **stwierdzam nieważność uchwały** Nr LX/29/2024 Rady Miejskiej w Mikołajkach z dnia 22 marca 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników oraz kandydatów na strażaka ratownika Ochotniczych Straży Pożarnych za udział w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach i ćwiczeniach.

Uzasadnienie

Uchwałą, o której mowa we wstępie, Rada Miejska w Mikołajkach działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym i art. 15 ust. 1, ust. 1a i ust. 2 oraz art. 15a ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 233) ustaliła wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników oraz kandydatów na strażaka ratownika Ochotniczych Straży Pożarnych za udział w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach i ćwiczeniach.

Uchwała została doręczona Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu w dniu 29 marca 2024 r.

Na wstępie należy podkreślić, że badana uchwała stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z treścią art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei przepis Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej obciąża organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok NSA z 14 grudnia 2011 r., sygn.. akt II OSK 2058/11). Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

Jak stanowi ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych, dalej zwanej "ustawą": "Strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny". W myśl art. 15 ust. 1a ustawy: "Ekwiwalent pieniężny otrzymują również:

- 1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1,
- 2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych".

Nadmienić należy, że w świetle art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy: "Kandydatem na strażaka ratownika OSP jest: (...) strażak OSP, który ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, i który jest uczestnikiem szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych". Zgodnie z treścią

art. 15 ust. 2 ustawy: " Wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy. "

Z powyższych przepisów ustawy o ochotniczych strażach pożarnych wynika zatem, że uchwała rady gminy, stosownie do art. 15 ust. 2 w związku z art. 15 ust. 1 tej ustawy, powinna określać wysokość ekwiwalentu pieniężnego przede wszystkim za uczestniczenie w następujących zdarzeniach: działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że akt ten nie wypełnia w pełnym zakresie obowiązującej delegacji ustawowej.

W kwestionowanej uchwale w § 1 – § 3 Rada Miejska w Mikołajkach postanowiła, że:

- ustala się ekwiwalent pieniężny w wysokości 25,00 zł (słownie: dwadzieścia pięć złotych 00/100) za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt. 7 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny (§ 1),

- ustala się ekwiwalent pieniężny w wysokości 15,00zł (słownie: piętnaście złotych 00/100) naliczane za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia lub ćwiczenia pożarniczego organizowanego przez Państwową Straż Pożarną, Miasto i Gminę Mikołajki lub inne uprawnione podmioty (§ 2),

- ustala się ekwiwalent pieniężny w wysokości 10,00 zł (słownie: dziesięć złotych 00/100) dla strażaka OSP z terenu Miasta i Gminy Mikołajki, który ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, będącego uczestnikiem szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych (§ 3).

Z analizy wyżej cytowanych postanowień uchwały wynika, że nie określa wysokości ekwiwalentu z tytułu uczestnictwa w działaniu ratowniczym i akcji ratowniczej. Warto przy tym zwrócić uwagę, że postanowienie zawarte w § 1 uchwały stanowi realizację „dodatkowej”, warunkowej kompetencji z art. 15 ust. 1a pkt 2, a nie z art. 15 ust. 1 i 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych (tj. przepisu ustanawiającego obligatoryjne elementy dla tego rodzaju uchwały, które powinny zostać uregulowane przez radę gminy w pierwszej kolejności, z uwagi na to, że są bezwarunkowe i nie ma możliwości ich pominięcia).

Wskazać zatem należy, że przepis art. 15 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych normuje

wyraźnie cztery rodzaje aktywności, tj.: uczestnictwo w działaniu ratowniczym, uczestnictwo w akcji ratowniczej, uczestnictwo w szkoleniu oraz uczestnictwo w ćwiczeniu i skierowany jest do strażaków ratowników OSP.

Rolą gminnego prawodawcy było jedynie wskazanie stawek dla wskazanych w ustawie wariantów aktywności strażackich, czego nie uczyniono w sposób pełny i prawidłowy. Nie budzi wątpliwości, że podejmując akty prawa miejscowego w oparciu o normę ustawową organ stanowiący musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu. Odstąpienie od tej zasady, tak jak w rozpatrywanym przypadku, stanowi zaś istotne naruszenie prawa, skutkujące stwierdzeniem nieważności przedmiotowej uchwały w całości.

Biorąc powyższe pod uwagę, orzeczono jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje prawo wniesienia, za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Mateusz Szauer
I Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski